

પ્રભુ જરા અમો બાળકા ઉપર દયા કરો.

જરા વાંચો તો ખરા ?

તમારાં રહ્ય મૂલ ઉઠશે.

હિંદની હાલ

પાને

સત્યની સોટી.

હિંમતમાં તો કંઈ નથી, કે અણમૂલ્યો બાબ,  
ખરીદા બુકને હિંસથી, હોય હિંદના બાબ;  
વાંચે જે માર્ગ વીરલો કરશે અશ્રુપાત;  
દેવીનું દુ.ખ જોઈને, તજે કું પદ સૌ બાત.  
સ્વાધીન જે જે છે અખડું, પરબાધીન આ પ્રાક.  
બાઈલાલ કહે છે ભાવથી, બળે ત્રીભોવનનાથ.

આવૃત્તિ ૧

સને ૧૯૨૦.

પ્રત ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૭૬

હિંમત બે આના.

૮૫૫૨



અરત ખપાટિઆ ચકલા પર આવેલા ખુ. અ.ના જૈન  
જૈનજીનપ્રી. પ્રેસમાં પ્રમુદ્ધાંકર નરભેરામ વ્યાસે છાપ્યું.

૨૪વી છપાવી પ્રતીક્ષ કરનાર:—

લાલલાલ દેશાઈભાઈ પટેલ.

નીવાસી કરમચંદ.

લાલ મુદ્રામ ગોપીપરા લીમડીકુઈ સુરત



# મેસ મેરીજમ ચાને ચમત્કારી તેલ.



આ તેલ હાથ બાર વરસની અંદરના કાંઠાનો છોકરા  
અથવા છોકરીના હાથના નખ ઉપર ચોપડી મસકવાળા  
જલદી આવ એમ છોકરા પાસે કહેવશવું જેથી છોકરો  
તેના નખની અંદર ફેંદા રૂપી એક માણસ જેશે બાદમાં  
પુછનારનો કાંઠપણ માણસ બોલાવવો હોય તો તેનું નામ  
છોકરાને જણાવી છોકરો તેના નખમાં ધ્યાન આપી અંદર  
જેએલા માણસને કહી પોતાના કરેલા સવાલવાળા માણસને  
બોલાવ એટલે બીજો માણસ છોકરાના જોવામાં આવશે હવે  
બીજો આવેલો માણસ શું કરે છે વીગેરે જે જે પુછવું  
હોય તે તે પુછવું જાને કહેવું કે લખાને બતાવ. આથી  
તમારા કાંઠ પણ માણસને જોવા માને કાંઠ બાજત પુછવી  
હોય તો પુછશે, શુમાએલી વસ્તુ કેણે લીધી છે તેનું  
પુછવાથી તે માણસ જોવામાં આવશે છોકરો જણેલો હશે  
તો તમોને બતાવી આપશે શિશીની કી. ૦-૪-૦ અડધા  
કેજનથી ઝોછી મોકલવામાં આવશે નહિ.

ઉપર જણાવેલી સઘળી દવા પટેલ પ્રમથનની કું.માંથી  
મળશે. ચોપીપુત્ર લીમડો કુદ મુરત.

વાંચો.

વાંચો.

વાંચો.

## હાંતમંજન યાને દુય પાવડર.

હિંદુસ્તાનના સજ્જા ખરા સામમાં અમારું મંજન પ્રખ્યાતી પામેલું હોવાથી આપ સાહેબ એક વખત મંગલ-વચ મહેરબાની કરસો. આ મંજન હાંત હાલતા હોય દુખતા હોય યાને કળતા હોય મોઢામાંથી હાંતમાંથી હાલમાંથી યાને જીભમાંથી દોઢી નીકળતું હોય હાંત પર છાજી વળી અહીં હોય યાને મોઢામાંથી ખરાબ વાસ નિકળતી હોય વીંચેરે મોઢાના તમામ દડાંને અઠાઠે છે હાંતને વધીત કરે છે. કીમત ૦-૪-૦ ડબીની

## વીવંરાજ ગુટિકા ધાતુપુષ્ટિ.

આ દવા ધાતુનો વધારો કરે છે હાથ પગમાં ચતી કળતર કમર ફાટતી હોય માણસ ના મરેહો ઘણું મરેહો હોય મમજ ખાલી પડી મરેહો હોય સ્વપ્નથી પેસાળથી ખમલથી જતિ પાતને અટકાવી શરીરને મજબુત અને મુસોબિત બનાવે છે ગોળી કરની ડબીની કીમત ૧-૦-૦

અમે તેવો તાલ આવતો હોય તેની ગોળી.

અમે તેવો તાલ હાલોએ એકાંતરીએ ચોથીએ તાલ આવતો હોય તો એક એક ગોળી એક એક કસાકના અંતરથી લેવાથી ચાર દિવસમાં જુના તાલને આરામ કરે છે ગોળી ૨૦ની ડબીની કીમત ૦-૮-૦

# ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ ]

અનુક્રમાંક ૮૬૫૧ ગ્રાંથિક

પુસ્તકનું નામ હિંદનો ઇલાહ

વિષય



મઝલ.

અરે જો પુત્રો હિંદના પ્યારા

તમે પકડ્યા રસ્તા ન્યારા ૧

કહે સેવક સર્વને પ્યારા જરા લાગશે તમને ખારા અરે  
મુળથી ખીલેલી તે ઠરમાણી.....હાય હવે શું થાશે ૨

દુઃખનાં વાહણ બેરાણાં માથે.....ક્યારે દુર યાસે અરે  
અપહારેલાં જે હિંદ માતા પિલાપ કરે છે અપાર ૩

અરે નીજ બંધુઓ પુત્રો તેના મહદ કરે આવાર અરે  
ભૂમંડળમાં રહો સૌ ભાઈ કરે ના કુસુમ્ય દુઃખદાઈ ૪

અરય સંપત્તિ સ્થંભ બનાવી રહો સર્વ સુખદાઈ અરે  
હતી લક્ષ્મી જે ભારતમાં ઠ્યાં સોદા પરદેશ ૫

ફેશન બાઈના ફંદે પડતાં મર્ચા બંધુ અરુ દેશ અરે  
 જુવાનીમાં દિવાના બનતા પછી પરતાઈ મરચો ૬  
 જીવ્યા જેટલું જાય વૃથા તો હાય તુલત હરચો અરે  
 ભોળા પશુ શું આમ બતાવો જુઓને ત્રિઓ ભાઈ ૭  
 હિંદ બંધુ સૌ જુએ મરવાનો વરચો જમાનો આંધ અરે  
 અમન અમનમાં શુરે પડયા છે ધ્યાન આપોને ધારી ૮  
 ભારત પુત્રોનું લડું થાય એમ જાણે જુએ ત્રીપુરારી અરે  
 પ્રભુ રહી અમ પશુમાં પોતે મદદ કરજો જાણી ૯  
 પુત્રો પ્યારા દુઃખી કારા મરે જમાનો જાણી અરે  
 દોષ માત દોષ તોત જમાના અરે લડાવી માર્યા ૧૦  
 પ્રિયાની સાથે પ્યારમાં નાંખી આખરે ઉલ્લુ બતાવ્યા અરે  
 કરણી જોઈને લખ્યું ભારતની ક્યારે દરદ મુધરશે ૧૧  
 અરે વિરલા ઉઠોને સાયમાં હઠાડો ત્યારે કંઈ વરચો અરે  
 મુધર્ચા એમ શું જાણો બંધુઓ અરે બબડવા આગ્યા ૧૨  
 માગ્યા મેહ વરસતા હિંદમાં ત્યાં દુકાળ પડવા લાગ્યા અરે  
 લખાણ વાંચી કહુ બંધુઓ કોષ કરોના કાઈ ૧૩  
 નમી ભાઈલાલ આજ કહે છે હવે મુધારો ભાઈ અરે

સેખા:—બાઈલાલ.



## ગઝલ

અરેરે હિંદના પુત્રો તમેને શી લગન લાગી ૧  
 બન્યા અઘલ તણા ક્યારા છતાં બુદ્ધ ગઈ નાસી અ.  
 થયા મસગુલ આમાં રે લખાવી મુખમાં લાલી ૨  
 ધર્યુના ધ્યાન પ્રભુનું તમારી આ દશા આવી અ.  
 છતી આંખે બન્યા અંધા જરતો ક્યાન આપોને ૩  
 તમારી દેશ હાલત બેઇ તમે તેને વિચારોને અ.  
 પુરી નીજ દેશ હાલત આ વધારામાં મુધારી જે ૪  
 કરો છો આમ શું બાણી મુધારામાં વધારીને અ.  
 બુઝોને શોખનાં છિદ્રો તમેને આજ બતલાવું ૫  
 કરે છે હેર જે ચાણા હવે તેને હું દર્શાવું અ.  
 ખરીદો વજો બહુ ખારીક તમારા હીલ પસંદ આણી ૬  
 ખોના હામ જરા ખારી ખરી હાલત તમે આણી અ.  
 વ મિયા તમારીને ચકવો છો બહુ બાળી ૭  
 રહો છો રાક્ષમાં પાણી કરો અહંકાર શું ભાઈ અ.  
 લગાવો ધ્યાન નાટકમાં પ્રિયાને સાથમાં રાખી ૮  
 કરાવો ટીકીટો રીઝવડ તમારા હીલની ખારી અ.



પડે જ્યાં દ્રોપ તાળીના ઝિયાની સાથમાં હસતાં	૬
ગમતમાં ત્યાં ઘણા પડતા પછી પસ્તાઈને રહતા	અ૦
કરો ઉભગરા બારી જરા પાછા નહિ પડતા	૧૦
અલાંચો શોખ દુનીયામાં અરે શું રંગમાં મરતાં	અ૦
લગાડી મોહની જે છે અરે ઓ પ્યારા બંધુઓ	૧૧
હઠાવોને હવે તેને અરે ઓ દેશી બંધુઓ	અ૦
કરો ઉઠકાંગ આવું ના કહું પ્યારા હવે મારી	૧૨
મુણાવું વાત જે સારી આપો ચાં ધ્યાન ત્યાં બારી	અ૦
નોંધને સ્થિતી બારતની તમે રંગો નવા રમતા	૧૩
હવે તેને મુધાને તમારા દેશમાં વસતાં	અ૦
હપેલું માનજો પ્યારું તમારા હીલમાં ખારી	૧૪
કરો ના આમતો બાણી તમારા દેશને મારી	અ૦
હપ્યું જે બાંગ્લું તટ્યું મેં તમે મુધારીને લેશે	૧૫
થૂનો બાણી સેવકનેતો કહું પ્યારા ક્ષમા કરશે.	અ૦

લેખક-ભાઈલાલ.



## ગર્જીલ.

- અરે આઁયો હતો જ્યાંથી હવે હું ત્યાં જવાનો છું ૧
- તણ આ દેહ પીંજરને નીરાકારી થવાનો છું
- મજૂં તોફાન તો કરતો હતો હું બાહુડો જ્યારે ૨
- જીવાનીમાં હીવાનો તો હવે શું કરવાનો છું
- રહ્યો માયા મહી રાણી હત્યો હું જીઠની બાણ ૩
- જરા જમનાથ ના જાપ્યા હવે ત્યાં હારવાનો છું
- નથી હિસાબ મેં રાખ્યો હશે જે ચોપડે જોના ૪
- લખેલું તે વંચાવવાનું જરૂર હું માગવાનો છું
- કળી કાળાં અને ધોળાં ઉઠાવી મોજ દુનિયામાં ૫
- કર્તા જે કમ તેવું હું કટુદ્ધ આખવાનો છું
- અગાતા સનેહને તોડી પ્રિયાના પ્રેમને તોડી ૬
- હવે કિરતારના હરખારમાં જરૂર હાજર થવાનો છું
- પિતાથી વેર તો કીધું બાઈને મુક્યા વિસારી ૭
- પ્રિયાથી પ્રેમ રાખ્યો તે હવે શું કરવાનો છું
- બહુ છું જોકલો હું તોં નહિ કેા સાથમાં મારી ૮

પ્રભુની પાસમાં જઈને અરે શું બોલવાનો છું  
 ધણી ખટપટ ચલાવીને ખજાનો જે કર્યો ભારી ૯  
 સુઠી સઘળું કહું આહી ખરેખર ત્યાં જવાનો છું  
 પ્રભુને કાલ દીધો તેાં કરીશ સતકર્મ સંસારે ૧૦  
 કહી દરબારમાં તેનો હિસાબજ આપવાનો છું  
 કમાયો ખુબ દોલતને વસાવ્યા મેલને માળા ૧૧  
 અરે હું એકલો સઘળું મૂકી અહીંથી જવાનો છું  
 ક્યું પરમાઈ નાં કમયે ભયાં નાભડિતનાં ભાયાં ૧૨  
 પ્રભુની પાસમાં જઈને હવે શું માગવાનો છું  
 જગતમાં જન્મ લેતા હા હતી બાંધી મૂકી મારી ૧૩  
 ઉઘાડી લઈને હાથે હવે હું તો જવાનો છું  
 કરો પરમાઈ આ ભાઈ સાથે તે આવવાનું છે ૧૪  
 કરો શું આમ બાણીત જરૂર હું પુછવાનો છું  
 કહે ભાઈલાલ મુણે બંધુ કરો સતકર્મ સંસારે ૧૫  
 પછીથી આહ શું કરશે જરૂર હું લખવાનો છું  
 લેખક—ભાઈલાલ





### રાગ ગજવલ.

- કશુંના થઈ શકે તમથી તમારા દેશને માટે ૧  
જરાતો લાજ રાખોને તમારા દેશને માટે  
પડે છે દુઃખ માતાને થયા શું આમ તો એવી ૨  
તમારી આંખ ખોલોને તમારા દેશને માટે  
પડ્યા જે કારમા ઘાતે મુગે માટે સહન કરતા ૩  
બહુ ઉંઘ્યા હવે જાગો તમારા દેશને માટે  
બલે હો પારસી હિંદુ અગર હોખે મુસલમાને ૪  
ધર્મ સમ લાવનાં રહ્યે તમારા દેશને માટે  
પડ્યા શું સુખમાં ભારી પડે છે દુઃખ માતાને ૫  
થાઓ દુશિયાઈ તમા આંધ તમારા દેશને માટે  
ફોડો શું જોઈને આરા દુઃખો હાલત તમારી છે ૬  
તપાસોને હવે તેને તમારા દેશને માટે  
હતી નીજ દેશની ચઢતી વખત પડતી તણો આવ્યો ૭  
જગાડોને હવે તેને તમારા દેશને માટે  
હજી વખત છે બાકી મુતેલાને જગાડોને ૮

- કરે પોકાર ચો ભાઈ તમારા દેશને માટે  
 લખેલું ખુબ બાંચીને તમારા દીલમાં આણે ૯
- જરૂર આંધ્ર ધણાં પડશે તમારા દેશને માટે  
 બુલો નહિ દેશ સેવાતો કરશે ધાધુ તમારું ને ૧૦
- કરશે સાદા સદા ઇશ્વર તમારા દેશને માટે  
 ધરજો ધ્યાન માતાનું તણ અહંકાર મગરૂરી ૧૧
- તમારા દીલથી પારી તમારા દેશને માટે  
 અમરવા તન મન મનથી પ્રભુ સત્ય સદા કરશે ૧૨
- રહ્યા શું જોઈને વીકાસી તમારા દેશને માટે  
 જપીલ્યો પાઠ ઇશ્વરના ધ્રુવથી તે જરૂર દેશે ૧૩
- અરૂં ને ખોટું પ્રમાણી જરૂર ઇતસાદ તે કરશે  
 મરે અક્ષર તણે કીરે અમાડી તે જરૂર પડશે ૧૪
- જુઠાને ઠોકરે મારી જરૂર શીક્ષા તેને કરશે  
 લખ્યું છે જુદિના બળથી અમારા અંધુભો માટે ૧૫
- કહે તેને જગટાને તમારા દેશને માટે  
 કહે ભાઈલાલ નમીને તો ચલાવો સત્યનો મુરો ૧૬
- આખરે તે જરૂર તરશે તમારા દેશને માટે

લેખક-ભાઈલાલ.

જ્ઞાતીના સદગુહરથોને સીખામણુ કરીગીત.

જ્ઞાતી તણા ચલજન સૌ આ દાદ મમ ઉરે ધરે ૧  
 તમ જાતથી તમ હાથથી કાચે બધાં રૂઠા કરે  
 પૈસા બધા તમ જાતથી ઉલોમથી જાતે રજવા ૨  
 તોયે તમે રજ માત્ર નહિ જ્ઞાતિ વિષે કાને ખબા  
 તમ બાળકો પણુ શંકડા શોભે અરે કેવાં રૂઠા ૩  
 પણુ કાચે ભેતાં તેમનાં દીસે અરે કેવાં બૂધાં  
 હસ બીસ કે પચીસ બહુ ઉમર અરે જ્યાં યાય છે ૪  
 દુકાન મીઠો કે બીજા પાંધા મહી ભેલ્ય છે  
 મહેનત અને મજુરી તણા પૈસા અરે જે યાય છે ૫  
 સોજો અને વ્યસનો મહી બરબાદ તે તો યાય છે  
 આવી રીતે ઉમર બધી બસ છેક ચાલી જાય છે ૬  
 છેવટે અર તમ બાળકો બહુ બહુ અરે પરતાય છે  
 સ્વજ્ઞાતિની ભે ઉનતી કરવા તમે ભે પારશે ૭  
 લેલા અને ફૂટેા રિવાજે જ્ઞાતી મહીયો કાઢશે  
 દુકાણમાં જ્ઞાતિ મહી વિધા અરે ફેલાવશે ૮  
 બસ ઉન્નતી તેથી થશે ચોક્કસ અરે તમ પારશે  
 આ હાથથી જોટું લખાયું માફ મુજને આપશે ૯  
 સોવક કહે બસ જ્ઞાતિના કંટેા તમે સૌ કાપશે.

લેખક—ભાઈલાલ.



અત્તરના હરકીયોને કલકાળ રાગ. સાગ્યો તૂટયો

મેટ્રીક બન્યા બી. એ બન્યા એમે બનીને શું કર્યું ૧  
 ઠાકટર બન્યા પ્લીડર બન્યા ઇજનેર બનીને શું કર્યું  
 બાકી ત્યારે સાથમાં અત્તરની શીશીઓ લઈ જશે ૨  
 પોમેટમની ડબીઓ પોકેટમાં બાલીને જશે  
 ઠાકટકીમ ઝોફ રોડ બરી પરફ્યુમરીમાં માલજો ૩  
 ચેરો સામે ટેબલો ઉપર કુંમરો લટકાવજો  
 સ્વર્ગમાં સાથે લેજો પ્રાન્દી બને વીરકી વળી ૪  
 પ્યાલી તમાની પ્રેમની સુક્યો નહિ બહી જઈ  
 કોટ પાટકુન બને હંટતમારી કલ્પીન હુમેશાં રાખજો ૫  
 સ્પેકટીકલ આંખે ચઢાવી ચાકમાંહી સીધાવજો  
 શું કરો એ બંધુઓ મતી વગારી કયાં ગઈ ૬  
 હાથે કરી ખુવાર યાઓ. વર્ષા હુમુધારે ચઢી  
 બૂખે મરો છો બાવથી વિલામતી ચીજો વાપરો ૭  
 એકના ચાર આપીને મૂળ ફેશનના આદરો  
 શું હુમારો બ્યાપી ગયો કાલ્ય માનજો હયકે ધરી ૮

આ લખાણ મારે લાંચીને નિરાશ મારો નહિ વળી  
 ઉપજ તમારી ક્યાં ગ તારાકની ખુમો પડી. ૬  
 મુમવમાં આવી હોંઝળી શું આખરો ફળતો વળી  
 દુઃખમાં પડો છો બંધુઓ તને તમારા ટેકને ૧૦  
 ઠીચી તણા હું પદમાં આવી કલેશ કરશે નહિ એકને  
 સત્ય કહું સુખીઆ થશે સંપત્તિ હમેશાં ચાલને ૧૧  
 વિનંતી મારી ઉરથી ધારી અપદુડેટ હઠાવને  
 ડીચીતણા છોગો મંહી જ્યાં ધરને નિસરાય છે. ૧૨  
 હર હર સુધારે હિંદમાંથી શું બધું શું બાધ છે.  
 વિનંતી કરી ભાઇલાલ કહે ફેશન મંહી શું આપીયું. ૧૩  
 અતલાવેને ચો બંધુઓ ફળ શું સુધારે આવીઉં

લેખક-ભાઈલાલ.







